

Fra kalv

-

til krog

sådan bliver vi bedre

Workshop vedr. konceptbeskrivelse
6. og 12. november 2020

Projektleder

Mogens Vestergaard, tlf. 8740 5192, e-mail:

move@seges.dk

STØTTET AF

Kvægafgiftsfonden

Deltagere:

FREDAG den 6. november kl. 10-14:

Rasmus Alstrup

Jakob Glacius

Trine Fredslund Matthiesen

Dorte Bay Lastein

Mogens A Krogh

Solvejg Horst Petersen

Henrik Læssøe Martin

Per Spleth

Mogens Vestergaard

TORSDAG den 12. november kl. 10-14:

Jannie Nielsen

Nina Dam Otten

Ronnie Jensen

Hans Christian Christiansen

Brian Fruergaard-Roed

Jakob D Kvistgaard

Lene Jensen

Henrik Læssøe Martin

Mogens Vestergaard

Dagsorden

1. Velkomst og kaffe m brød
2. Projektets formål og hvad vi har gennemført af aktiviteter v *Mogens V*
3. UDKAST til konceptbeskrivelse – Hvor skal vi hen? v *Mogens A Krogh*
4. BILAGET til konceptbeskrivelse – Er det de rigtige punkter? Hvad skal være krav og hvad skal være anbefaling? v *Mogens V*
5. Gruppearbejde, 2 grupper. Grp 1 ser på princip 1 og 3 og grp 2 ser på princip 2 og 4.
6. Tilbage melding fra de to grupper – Fokusér på de vigtigste elementer set fra jeres side
7. Frokost
8. Tiden efter konceptbeskrivelsen? Hvem tager handsken op? Oplæg med spørgsmål v. *Henrik Læssøe Martin*
9. Afrunding v. *Mogens V.*

Projektets formål er:

at et større antal slagtekalveproducenter opnår en yderligere optimering af deres samlede produktion – Fra kalv til krog

- Målet er:
  1. at demonstrere 'Best Practice' i kalveopdræt igennem hele produktionskæden fra mælkeproducenten via slagtekalveproducenten til slagtning,
  2. at kunne anvise, hvor meget der kan opnås for sundhed, produktion og økonomi ved at følge 'Best Practice' ud fra den enkelte producents set-up og
  3. at der skabes vidensgrundlag til brug for en yderligere optimering af dansk kalvekødsproduktion, så produktion, kvalitet, afregningspris og afsætning fremtidssikres, og at produktionen lever op til samfundet og forbrugernes krav til dyrenes sundhed og produktionens bæredygtighed

Forventede effekter

Sluteffekten forventes at være:

- at et større antal kalveleverandører (mælkeproducenter) og slagtekalveproducenter opnår en bedre bundlinje fra deres kalveproduktion ud fra den enkeltes set-up, og at et udvidet 'Best Practice' koncept for dansk kalvekødsproduktion optimeres i en retning, der styrker fremtidig afsætning til såvel danske forbrugere som til højpris eksportmarkederne

Aktiviteterne er gennemført i 4 arbejdspakker (AP):

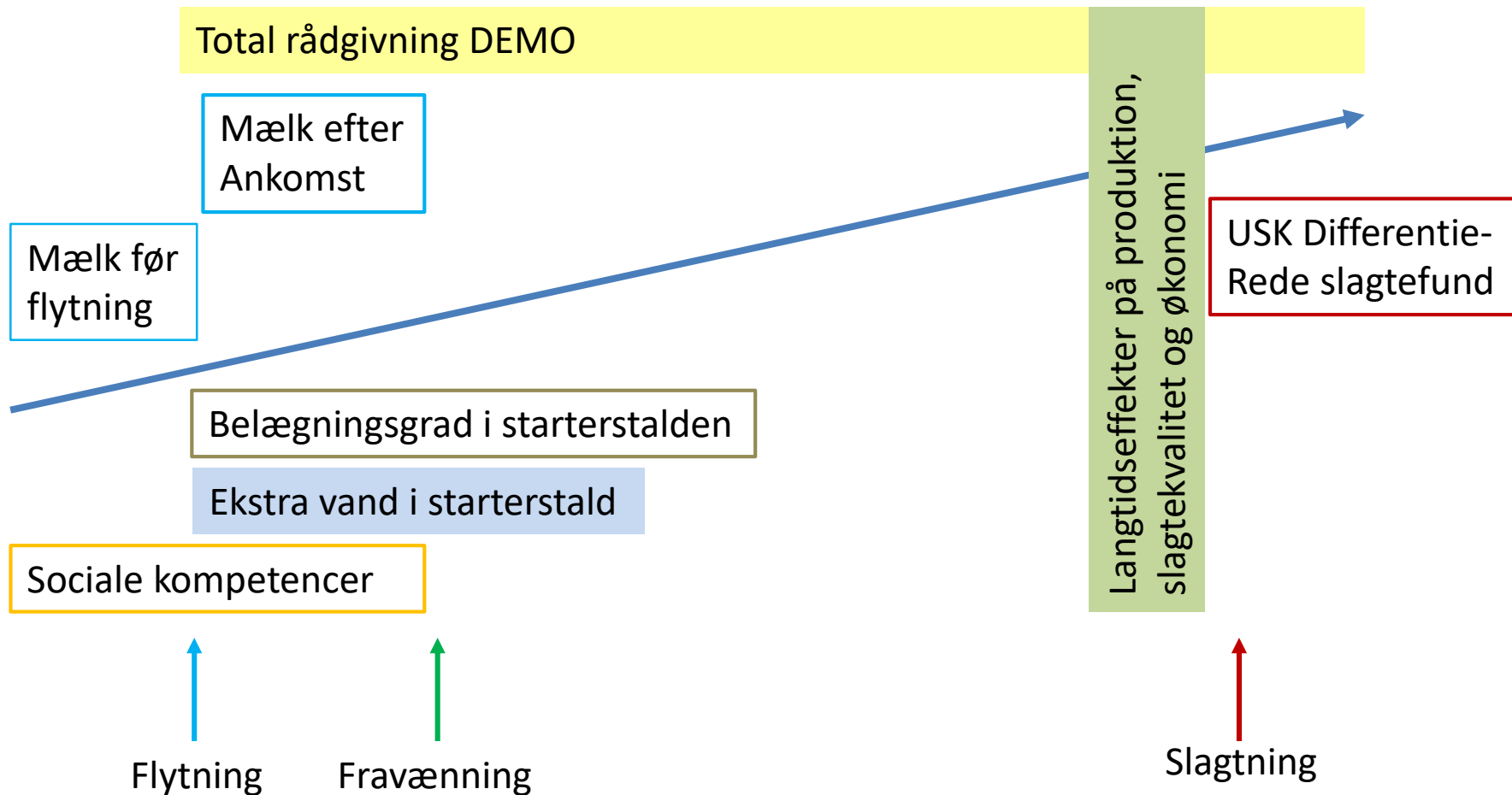
- **AP 1 – Identifikation af nøgleparametre og indsatsområder** i et 'Best Practice' koncept,
  - *Workshops med eksterne input – hvor trykker skoen?*
  - *'Livslinjen' – kritiske punkter i slagtekalvens liv*
  - *Vidensyntese – hvad ved vi i forvejen? Flere skriv lavet vedr. de 5 afprøvninger og om Indsætning/sygsom – samles senere*
- **AP 2 – Afprøvning (a) og demonstration (b)** af 'Best Practice' anbefalinger i 4 slagtekalvebesætninger
  - AP2a: USK – 3 x 40-50 slagtekalve (lunger, lever, vomme)
- **AP 3 – Økonomiske analyser** af udbyttet ved at indføre 'Best Practice' på besætningsniveau – for udvalgte AP2 akt
- **AP 4 – Udvikling (=beskrivelse) af et 'Best Practice' koncept** for slagtekalveproduktion fra kalv til krog

AP 2a aktiviteter 2017-18 (og 19)

- På basis af workshops, (4-5 vidensynteser), 'Livslinjen' og andre projekters aktiviteter blev der igangsat 6 aktiviteter:
- 'Fra kalv til krog' har valgt at igangsætte aktiviteter på følgende seks områder i 2017-18.
- **DEMO 1: Totalrådgivning vedrørende slagtekalve**
- **Akt 2: Mælkeniveau før flytning**
- **Akt 3: Mælkeniveau og fodring efter ankomst**
- **Akt 4: Belægningsgrad i starterstald**
- **Akt 5: Sociale kompetencers betydning for tilvæksten**
- **Akt 6: Vandoptagelse efter indsættelse**
- **Akt 7: Udvidet SlagteriKontrol (USK) 2019**

Hvor i kalvens liv har vi lavet en indsats?

AP2a

DEMO 1 – ‘holde i hånden’

Øget fokus på indsætterhold, vægt, fodring (antal ædepladser), mælkemængder og fravænning samt sygdomsbehandling

- Det gav flere positive effekter at ‘holde slagtekalveproducenten i hånden’ i ca. 1 år
- Nettotilvæksten øget med over 40 g pr. dag
- Dødeligheden faldet til ca. 5 % mod 9,8 % før
- Dansk Kalv godkendelsen steg fra 80 før til 90 %
- Slagtekroppens vægt er øget med 5 kg ved samme slagtealder

- Efter vi forlod besætningen.... Effekter mindskes.... status quo!

Akt 2 + 3 Mælk før og efter salg

Før indsættelse: Nedtrap af mælk (NT) eller ikke (Høj)

- Nedtrappede kalve opnår fra indsættelse (0,9 mdr.) til flytning (4,3 mdr.) + 58 g tilvækst/dag ift. KON kalve.

Efter indsættelse:

- Der mistet næsten dobbelt så mange kalve, når de tildeles lav mælkemængde (LAV)
- Højeste tilvækst i mælkefodringsperioden ved høj mælkemængde (HØJ)

Økonomi for mælkeproducent og slagtekalveproducent beregnet – positivt for slagtekalveproducenten med NT-Høj

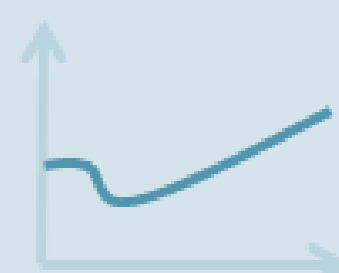
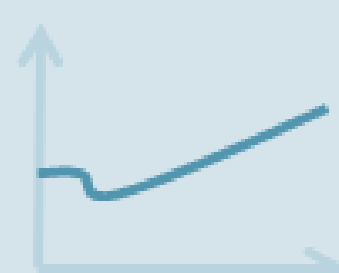
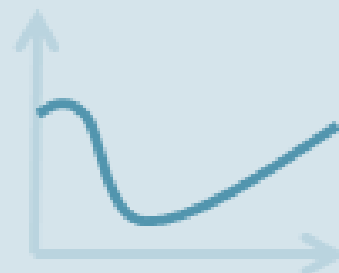
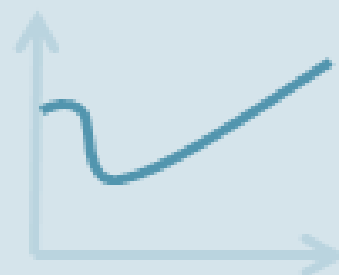
Mælkeniveau i
leverandørbesætning

Mælkeniveau i
slagtekalvebesætning

Tilvækst efter
indsættelse

Akt 4: Plads i starterstalden

- 3,1 (LAV) eller 2,2 (HØJ) m²/kalv
- Tilvækst i starterstald +25 g
- Nettotilvækst +19 g
- DK-godkendte +4 % point (96 til 100)
- Slagtepris +180 kr

Akt 5: Social opstaldning

- Litteraturen viser positive effekter af social opstaldning – kalvene lærer af hinanden, æder mere og vokser bedre i kalveperioden
- Pilotprojekt gennemført i to malkekvægsbesætninger og en slagtekalvebesætning
- Resultaterne tyder på positive effekter, men undersøgelsen var for usikker
- Der BØR laves opfølgning – Noget er i gang i andet regi

Akt 6:

Ekstra lunkent vand i starterstald

- 147 kalve (102 HOL; 57 KONTROL, 45 VAND)
- Drikkekopper til alle, små hold
- VAND: Vandkar
- VAND: 2 x 3 L varmt vand/kalv/dag e. mælk
- VAND: Nul døde, KON: 5 % (veldrevet besæt.)
- Tilvækst ca 5 % bedre, bedre sundhed, færre behandlinger for luftvejslidelser (0.3 vs 0.8), færre lungear(2 vs 9 %) ved slagtning og højere DK-godkendelse (90 vs 79 %), pga lidt bedre form

Akt 7: Differentieret tilbagemelding fra slagteriet?

- Svært at reagere på enten/eller slagtefund, fx leverbylder
- Kan en tilbagemelding på fx 1 lille byld, 2-5 mindre bylder, 1 stor eller flere små bylder bedre bruges til at indrette fodring mm.?
- Graden af lungebetændelse. Kan det hjælpe til at sætte ind med korrekt forebyggelse/behandling?
- Artikel udarbejdet til LandbrugsInfo. Litteratur tjekket vedr. LB
- **PILOT-projekt er gennemført med 50 slagtekalve, der har detaljerede vejninger og sygdomsregistrering. Undersøgelse af lunger, vom, lever ved slagtning 25.06.2018**
- **USK 2019 (4. marts, 12. marts, 25. marts) på DC Holsted (lunger, lever, vomme på ca. 120 kalve)**
- **Vi kan nu 'sætte pris' på en leverbyld – og det koster økonomisk**

Beregnet tab ved tilfælde af svær leverbyld hos slagtekalv

Egenskab	Ingen leverbylder	Svære leverbylder
Antal slagtekalve	46	13
Slagtealder, mdr.	9,7	9,7
Slagtevægt, kg	202	197
EUROP form	3,7	3,2
Nettotilvækst, g/dag	616	599
Godkendelsesprocent	85 %	77 %
Beh. for luftvejslidelser pr. kalv	1,7	2,6
Slagtepris, kr./kg	23,28 kr./kg	22,30 kr./kg
Slagtepris, kr./kalv	4.707 kr./slagtet	4.393 kr. /slagtet
Tab ved leverbylder, kr./leverbyld	0 kr.	364 kr.
Ved 20 % svære tilfælde	0 %	20 %
Tab pr. alle producerede kalve, kr./kalv	0 kr.	72,80 kr.

Dertil kommer, at vi så flere behandlinger for lungebetændelse hos de kalve, der havde svært angrebne lever (2,6 vs. 1,7 behandlinger per kalv)

AP2b BEST PRACTICE

- Igangsat i 4 besætninger fra sommer 2018 og ca. 1 år frem
- De 4 tovholdere er: TJA x 2 (dvs HHB hjælper ved den ene), LEJ x 1, PSP x 1, og med support fra MOVE og HLM.
- Der indgår en blanding af Total Rådgivning, Demonstrationer samt afprøvninger i de 4 Best practice besætninger
- Der blev afholdt opstartsmøder i de enkelte besætninger med deltagelse af relevante aktører (dyrlæge, andre rådgivere mfl.) og aftalt indsatsområder

1. Best Practice TJA

Formål:

For nærværende besætning er der udvalgt 5 kritiske forhold (fokusområder) vedrørende bl.a.

- smittebeskyttelse
- kalveimmunitet
- behandlingsstrategi
- mælkefodring fodring generelt
- flytterutiner

hvor de nuværende rutiner ændres

1. Best Practice TJA

Tiltag gennemført i praksis

- Bedriften har øget energitildeling fra mælk, ved at tildele 6 fremfor 5 liter
- Bedriften har forlænget fravænningsperioden fra 7 til 10 dage (Kalvene flyttes hurtigt til mellemstald, så den kunne ikke forlænges yderligere)
- Bedriften tildeler varmt vand tilsat druesukker i de første 14 dage efter indsættelse samt under- og efter fravænnning
- Bedriften har opsat ekstra fodertrug i mellemstalden for at øge ædearealet
- Bedriften har forbedret valsekvalitet via justering af valser og har nu færre kerner i gødning efter justering af valser
- Bedriften er mere omhyggelig med at få rensede fodertrug og kasser for gammelt foder (3 gange pr. uge)
- Foderplaner og Kalve T er blevet optimeret
- Fremadrettet: YDERLIGERE FOKUS PÅ SANERING!

2. Best practice TJA og HHB

Belægningsgrad i mellem- og slutstald

- ▶ Hold i forskellige vægtklasser fordeles ligeligt mellem forsøgsgrupperne HØJ og LAV
- ▶ Skiftevis høj og lad belægningsgrad fra boks til boks

LAV
30 stk.

HØJ
36 stk.

LAV
30 stk.

HØJ
36 stk.

LAV
24 stk.

HØJ
28 stk.

Mellemstald

Kalve 100-200 kg

HØJ
36 stk.

LAV
30 stk.

HØJ
36 stk.

LAV
30 stk.

HØJ
24 stk.

LAV
28 stk.

Slutstald

Kalve 200-500 kg

Fra kalv til krog - AP2b – Demonstration af Best practice i slagtekalvebesætninger

**3. Forebyggende strategi mod
coccidiose i slagtekalveproduktionen
v. Lene Jensen**

Indsatsområder, der indgik i ÆNDRET PRAKSIS ved i alt 5 af 7 indsættelser

- Ingen rutinebehandling mod coccidiose
- Bedre rengøring før indsættelse med brænding som desinfektion
- Bedre rengøring af automater og fodertrug
- Højere proteinindhold i starterkraftfoder
- Mere skånsom nedtrapningsstrategi fra mælk

Konklusioner

- Stort problem når landmand af forskellige årsager IKKE følger den aftalte plan for behandling og registreringer
- Tendens til at smittetrykket mod coccidiose kan sænkes ved at sætte fokus på hygiejne og øget mælketildeling
- Der er nu 0,49 behandlinger pr. kalv for coccidiose de sidste 12 mdr. mod 1,04 behandlinger pr. kalv de forrige 12 mdr.

4. Best practice PSP

- Der gennemførtes Best practice i en slagtekalvebesætning med belastet sundhed især i starterstalden (op til 20 % dødelighed).
- Der blev opstillet realistiske mål for forbedringer og foretaget flg. justeringer:
  - Lavere belægningsgrad (Færre kalve/hold)
  - Mere mælkefoder
  - Højere proteinpct i kalvestarter
  - Vaccination mod BRSV

Resultater

Målt over et år januar til januar:

- Dødelighed fra 19 til 8 %
- Nettotilvækst fra 605 til 623 g/dag
- DK godkendelse fra 78 til 84 %

AP 3 PRODUKTIONSØKONOMI

- Der laves opgørelser på de relevante datasæt fra afprøvninger og Best practice aktiviteter

AP 4: Output (2020)

- Best practice koncept beskrives
  - Anbefalinger/forslag til ændringer i nuværende slagtekalvekoncepter
  - Det er op til branchen, erhvervet og evt. politikerne om noget evt. skal ændres (se Henriks indlæg efter frokost)
- Artikler, indlæg og 'Faktaark' om de enkelte aktiviteters resultater
- De faglige vidensynteser udarbejdet giver god baggrundsviden til rådgivere og dyrlæger
  - der afholdes fagligt seminar (udsat til 2021)

Dagsorden

1. Velkomst og kaffe m brød
2. Projektets formål og hvad vi har gennemført af aktiviteter v *Mogens V*
3. **UDKAST til konceptbeskrivelse – Hvor skal vi hen? v *Mogens A Krogh***
4. **BILAGET til konceptbeskrivelse – Er det de rigtige punkter? Hvad skal være krav og hvad skal være anbefaling? v. *Mogens V***
5. Gruppearbejde, 2 grupper. Grp 1 ser på princip 1 og 3 og grp 2 ser på princip 2 og 4.
6. Tilbage melding fra de to grupper – Fokusér på de vigtigste elementer set fra jeres side
7. Frokost
8. Tiden efter konceptbeskrivelsen? Hvem tager handsken op? Oplæg med spørgsmål v. *Henrik Læssøe Martin*
9. Afrunding v. *Mogens V.*